

Profesioniști pentru eternitate

LAURENȚIU ȚURCANU
(19.03.1942 - 09.08.2010)

Laurențiu ȚURCANU

La 9 august a.c. a plecat dintre noi unul dintre marii ingineri români din domeniul construcțiilor hidroenergetice - ing. Laurențiu ȚURCANU.

Pentru a-i evoca personalitatea, trebuie să punem în drepturile sale, înainte de toate, relația dintre om și timpul său. Și aceasta nu doar pentru că viața sa a purtat, de la un capăt la altul, amprenta vremurilor pe care le-a traversat, dar și pentru că Laurențiu ȚURCANU a dat lumii căreia i-a fost contemporan ceea ce a avut mai bun: inteligență tehnică excepțională, putere de muncă puțin obișnuită, devotament și fidelitate, toate niciodată dezmințite de profesie și de către colegi atâta timp cât a trăit.

Astfel de caracterizări l-ar fi emoționat, cu siguranță, dar nu i-ar fi diminuat niciodată calitatea fundamentală, care le-a unit întotdeauna pe celelalte: modestia, absența oricărui sentiment de importanță privind persoana sa, capacitatea de a respecta și prețui munca bine făcută a oricărui colaborator, de la simplul muncitor la directorul întreprinderii.

Originile sale erau modeste. S-a născut la 19 martie 1942 în familia unui muncitor ceferist la Ițcani, un cartier mărginaș al Sucevei. Rădăcinile rurale ale familiei sale nu erau departe, căci bunicii săi paterni - țărani bucovineni - trăiau, încă, într-un sat din apropiere. Modestia originilor a convertit-o nu în complexe de inferioritate, ci într-o virtute morală, pe care a

manifestat-o încă din tinerețe, atunci când, după 1947, ascensiunea socială a familiei sale l-ar fi putut ispiti să cultive o altă imagine de sine. Un fost coleg de clasă de la Liceul „Ștefan cel Mare” mărturisea că nu a știut mult timp că Laurențiu ȚURCANU, cel care, atunci când era ascultat, părea că a învățat mereu cu o lecție în plus față de ceilalți elevi, era fiul prim-secretarului regiunii Suceava.

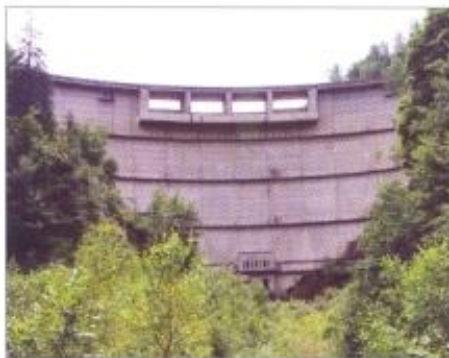
În 1959, după absolvirea liceului, a început, la îndemnul tatălui său, studiile de agronomie la Iași pentru a merge, curând după aceea, la Moscova, unde ar fi trebuit să continue pe aceeași cale. El a ales, însă, alta - cea care ducea de la amenajările destinate irigațiilor, cărora începuse să le dedice primele sale lucrări de student, la un alt fel de a întrebuița binefacerile apei pentru viața oamenilor.

Transferându-se la Facultatea de Construcții Hidroenergetice din Moscova - inițial fără știrea tatălui său - a absolvit-o, ca șef de promoție, răsplătit cu „Diploma roșie”, în mai 1966. Relațiile politice tot mai reci dintre România și URSS în anii 1964 - 1965 nu i-au permis să facă practica pe unul dintre șantierele marilor baraje siberiene, acolo unde ar fi dorit să ajungă, astfel încât primul baraj în construcție la care a lucrat, ca student, a fost cel de la Vidraru-Argeș, a cărui finalizare se apropia.

Întors în țară, a refuzat eventualitatea de a lucra în domeniul proiectării de amenajări hidroenergetice, alegând șantierul drept loc de muncă și devenind unul dintre tinerii ingineri angajați în realizarea proiectului, deja demarat, de la Porțile de Fier I. A fost o alegere plină de consecințe pe plan profesional și personal. Participarea la ritmul și exigențele șantierului, pe care o căutase din timpul studenției, s-a realizat în modul cel mai complet pe acest mare șantier.

Această complexă experiență tehnică și, totodată, profund umană, a șantierului l-a marcat pentru totdeauna. Șantierul a fost spațiu în care calitățile sale morale, nu doar cele ingineresti, s-au putut manifesta din plin, fie ca proaspăt absolvent de facultate, care uita de sine în îndeplinirea primelor sale sarcini, fie ca șef de lot, tot la Porțile de Fier, fie, mai târziu, ca șef de șantier, atunci când, ajuns în poziția de a conduce și coordona activitatea a sute de oameni, le-a cerut acestora tot ceea ce puteau să dea.

Le-a putut-o cere și a obținut de la ei ceea ce aștepta, pentru că el însuși a dat, în fiecare zi, exemplul necruțării de sine, atât în birourile tapetate cu planuri și pline de fum de țigară, în care întârzia până către miezul nopții, cât și în galeriile de aducțiune sau în preajma primelor lamele betonate ale unui baraj de a cărui construcție era mândru în sinea sa. Această totală identificare, profesională și morală, cu munca și atmosfera șantierului, i-a amenințat de mai multe ori sănătatea, cu deosebire în perioada 1972 - 1976. Atunci, după plecarea de la Porțile de Fier I și după o perioadă petrecută pe șantierul barajului Beliș, între 1970 și 1972, a fost trimis de întreprindere în echipa de ingineri, tehnicieni și muncitori români care urma să construiască marele baraj de irigații de la Ksob, în Algeria.

Barajul Tau

Barajul Fântânele av 1

Barajul Ksob - Algeria

Ksob este una dintre cele mai frumoase realizări ale constructorilor români de baraje. S-a plecat acolo de la o construcție preexistentă, mult mai mică, realizată de specialiștii francezi în anii 1930, al cărei lac de acumulare se colmatase între timp, făcând necesare mari lucrări de amplificare și modernizare.

Numele lui Laurențiu ȚURCANU este legat, în primul rând, de realizarea evacuatorului acestui baraj care, în ansamblul său, a fost ridicat în condiții de climă foarte dure, semidesertice, cu mari suferințe fizice și cu pierderea mai multor vieți omenești.

Întoarcerea în România a însemnat o reîntâlnire cu Ardealul, de care se atașase în timpul petrecut la Beliş, în inima Apusenilor și de care va rămâne legat toată viața prin prietenii fideli pe care și i-a făcut în această parte de țară, prin peisajele pe care le-a străbătut și în mijlocul cărora îi plăcea să revină de câte ori avea ocazia. Dacă Bucovina era provincia sa natală, Ardealul a fost, cu siguranță, provincia de adopție. Aici a trăit și apogeul carierei sale de constructor de baraje atunci când, ca o recunoaștere a competențelor sale, i s-a încredințat, între 1976 - 1980, conducerea șantierului barajului de la Tău-Șugag, pe valea râului Sebeș. O vale, în mare parte încă sălbatică, dominată de Vârful lui Pătru, cu urmele lăsate, nouăsprezece secole mai devreme, de alți constructori - cei ai lui Traian - și unde amintirea lui Mihail Sadoveanu și a povestirilor sale de la Bradu Strâmb se întâlnește cu cea a lui Lucian Blaga, cel născut și îngropat la Lancrem. O vale de râu pe care Laurențiu ȚURCANU a cunoscut-o bine și a îndrăgit-o.

În 1984, când s-a inaugurat frumoasa lucrare în arc de la Tău, lucrare ce face parte dintr-un șir de amenajări care pun în valoare integral Sebeșul, el se afla deja în altă parte. Stabilit la București, după un deceniu și jumătate petrecut pe câteva dintre cele mai

importante șantiere ale hidroenergeticii românești, el ceda așteptărilor unei familii care îl însoțise până atunci cu fidelitate peste tot unde fusese chemat de datoria de constructor de baraje. Legătura sa cu șantierul nu s-a rupt, însă, niciodată, chiar dacă avea să trăiască, de acum înainte, într-un mare oraș pe care îl iubea prea puțin.

De la masa de lucru sau în deplasările din teritoriu avea să constate, în anii 1980, dificultățile tot mai mari ridicate în calea activității sale și a colegilor săi de lipsa crescândă de realism a unui regim politic intrat în criză, incapabil să măsoare distanța dintre ambițiile sale și mijloacele materiale tot mai puține pe care le putea oferi constructorilor de baraje.

„Fără ciment și fără motorină planul nu se va face” - spusese, părăsindu-și locul de director general, inginerul Gheorghe SĂLĂGEANU de care Laurențiu ȚURCANU fusese apropiat de-a lungul întregii sale cariere.

După 1989 bucuria libertății obținute va fi umbră de dezamăgirea durabilă pe care i-a provocat-o faptul că statul român renunța, în mod evident, la o politică energetică bazată pe utilizarea cât mai completă a potențialului hidroelectric al României. Patriotismul său, neostentativ, dar sincer și permanent, era strâns legat de meseria pe care o făcuse întotdeauna cât putuse de bine. Divorțul dintre stat și construcția de baraje a fost o lovitură morală pentru Laurențiu ȚURCANU.

A repetat, până la sfârșit, prietenilor, colegilor, celor câțiva responsabili politici cărora a avut ocazia să se adreseze, că țara nu își poate permite să rămână cu peste jumătate din

Porțile de Fier 1

C.H.E. Gâlceag - Sala Mașini

potențialul său hidroenergetic nepus în valoare și că statul este singurul care trebuie și poate să-și asume această sarcină pe mai departe.

După 1989, ani la rând, a privit cu un sentiment de amărăciune și de revoltă inundațiile care, în mod repetat, loveau malurile Siretului, știind că, dacă amenajarea hidroenergetică a acestui râu ar fi fost comparabilă cu cea a Oltului, de pildă, astfel de fenomene distrugătoare nu s-ar mai fi produs.

Timpul construcției marilor baraje rămăsese în urmă și, odată cu el, unul dintre eforturile colective care dăduse sens vieții acestui inginer consumat de pasiunea pentru meseria sa.

Laurențiu ȚURCANU a fost prezent până la sfârșit în sânul celei de a doua sa familii - vechiul TCH (*Trustul de Construcții Hidroenergetice*), rebotezat *Hidroconstrucția*. Când construcția de baraje a încetinit, fostul student, care visa la marile baraje de pe Yenisei și Angara, tânărul inginer care stăvilise, la propriu, Dunărea, la Porțile de Fier, s-a întors către construcția de șosele, puncte vamale, sisteme de alimentare cu apă a orașelor.

A contribui la păstrarea în viață a TCH-ului, de care era organic legat, a fost prioritatea sa în primul și dificilul deceniu de după Revoluție, din poziția de director tehnic al întreprinderii.

Chiar și după ieșirea la pensie, a lucrat neîntrerupt pentru întreprinderea sa, răspunzând solicitărilor, dăruindu-i, până în ultima clipă, experiența și expertiza, aplecându-se cu aceeași energie și concentrare asupra problemelor și soluțiilor tehnice.

Plecarea sa dintre noi ne desparte de un om cu calități morale și profesionale excepționale, îndepărtându-ne, odată mai mult, de marea epocă a construcțiilor hidroenergetice din România, în inima căreia Laurențiu ȚURCANU a dat, neobosit, măsura talentului său, a capacității sale de a-i inspira pe cei din jur și de a servi, cu modestie și tenacitate, un ideal.

Dumnezeu să îl odihnească!
(Mulțumim domnului Florin ȚURCANU - fiu pentru datele furnizate pentru acest articol.)

Hidroconstrucția